

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

R. van Hemert (VVD) en A.J. van Dijken (VVD)
(d.d. 5 september 2025)

Nummer
4290

Onderwerp
Lagere uitstoot biedt ruimte voor bereikbaarheid en automobilititeit

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Uit nieuwe cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt dat de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen zoals stikstofoxiden (NO_x) en fijnstof (PM_{2.5}) in Nederland in 2024 al lager ligt dan de plafonds die pas in 2030 gaan gelden.¹

Dat is goed nieuws: de afgelopen jaren hebben strengere Europese normen en innovatie in de auto-industrie gezorgd voor schonere motoren, betere filters en dus een structurele daling van de uitstoot. Iedere nieuwe auto of vrachtwagen die op de weg komt, is schoner dan de vorige generatie. Daardoor gaat de luchtkwaliteit vooruit, zelfs als er méér wordt gereden.

Voor de VVD-fractie is dit hét bewijs dat bereikbaarheid en een gezonde leefomgeving prima samengaan. In een provincie als Zuid-Holland, waar miljoenen mensen dagelijks afhankelijk zijn van de auto en waar onze economie draait op goede logistiek, mogen deze cijfers ons stimuleren om vol te blijven investeren in betere bereikbaarheid. Het is belangrijk dat automobilisten niet onnodig op slot worden gezet, maar juist de ruimte krijgen, mét de wetenschap dat de lucht steeds schoner wordt.

1. *Hoe beoordeelt u de bevinding van het CBS dat de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen in 2024 al lager ligt dan het nationale emissieplafond dat vanaf 2030 geldt, en welke beleidsmatige consequenties ziet u hiervan voor het provinciaal mobiliteits- en luchtkwaliteitsbeleid?*

Antwoord

Het behalen van het emissieplafond is positief, maar betekent echter niet dat de doelen voor luchtkwaliteit behaald worden. Dit heeft dan ook geen directe beleidsmatige consequenties voor het mobiliteits- of luchtkwaliteitsbeleid.

Het provinciaal mobiliteitsbeleid is namelijk met name gefocust op bereikbaarheid en veiligheid. Dit proberen wij zo schoon mogelijk te doen. Het provinciaal luchtkwaliteitsbeleid heeft als doel het beperken van de gezondheidsschade aan mens en natuur. Dit beleid focust zich daarom op de luchtkwaliteitsconcentraties. De huidige concentraties leveren nog steeds gezondheidsschade op. Overigens is de EU vorig jaar begonnen met een evaluatie van de NEC-richtlijn, waarin het nationale emissieplafond wordt vastgesteld. Deze evaluatie zal dit jaar afgerond worden. Het is nog onduidelijk of het emissieplafond naar aanleiding van deze evaluatie naar beneden bijgesteld zal worden.

¹ CBS, 2 september 2025: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2025/36/uitstoot-luchtverontreinigende-stoffen-lager-dan-norm-voor-2030>

2. *Beschikt de provincie over specifieke data voor Zuid-Holland met betrekking tot de bijdrage van verkeer en vervoer aan NO_x- en PM_{2,5}-uitstoot, zoals opgenomen in de Emissieregistratie en in de monitoring van het Schone Lucht Akkoord?^{2 3}*
Zo ja, hoe verhouden deze cijfers zich tot de landelijke daling en de toekomstige plafonds? Bent u bereid, indien beschikbaar, om specifieke data voor Zuid-Holland met ons te delen?

Antwoord

Het Rijk stelt de emissiedata beschikbaar via [emissieregistratie.nl](https://www.emissieregistratie.nl). De emissie van verkeer en vervoer voor NO₂, PM_{2,5} en PM₁₀ is in Zuid-Holland respectievelijk 14%, 15% en 14% van de landelijke emissie voor verkeer en vervoer. Uit de cijfers blijkt dat er afgelopen jaren een kleine daling van de emissie is. Het aandeel van de emissie voor verkeer en vervoer in Zuid-Holland daalt mee met de landelijk trend waardoor het provinciaal aandeel op de landelijke emissie gelijk blijft. In de jaarlijkse provinciale rapportage luchtkwaliteit zullen we u hierover blijvend informeren.

3. *Bent u voornemens de monitoring van mobiliteit gerelateerde emissies in Zuid-Holland te intensiveren, zodat beleidskeuzes beter kunnen worden afgestemd op feitelijke ontwikkelingen en niet onnodig beperkend werken voor bereikbaarheid van de automobilist?*

Antwoord

Mobiliteit gerelateerde emissies worden reeds gemonitord en dienen mede als basis voor de modellering van de luchtkwaliteitsconcentraties. Ons beeld is dat verdere intensivering van deze monitoring geen aanvullende informatie zal betekenen. Om die reden zijn wij niet voornemens de monitoring te intensiveren.

4. *In hoeverre ziet u, gegeven de reducties die reeds zijn gerealiseerd, ruimte om mobiliteit belemmerende maatregelen zoals snelheidsverlagingen vanwege luchtkwaliteit of restrictieve emissiezones te heroverwegen in Zuid-Holland?*

Antwoord

Hoewel de emissieplafonds bereikt zijn, zullen er nieuwe Europese luchtkwaliteitsgrenswaarden voor luchtverontreinigende stoffen gaan gelden in 2030. Huidig vastgesteld beleid en maatregelen zijn noodzakelijk om deze nieuwe grenswaarden te kunnen bereiken. Bijkomend zullen bovendien aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn om overal in Zuid-Holland alle grenswaarden per 2030 te behalen. Met name binnenstedelijk voorzien wij dat overschrijdingen plaats zullen vinden als er geen aanvullende maatregelen worden getroffen.

De voorkeur ligt bij het behouden van proportionele, permanente maatregelen die gezondheid, leefbaarheid en bereikbaarheid tegelijk dienen, mits onderbouwd met actuele data en effectmonitoring. Dit sluit aan bij het uitgangspunt binnen het Schone Lucht Akkoord én bij ons streven naar toekomstbestendig en betrouwbaar mobiliteitsbeleid.

² Emissieregistratie, RIVM: <https://www.emissieregistratie.nl/>

³ Schone Lucht Akkoord, Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/luchtkwaliteit/schone-lucht-akkoord>

5. *Hoe borgt u dat toekomstige maatregelen ten aanzien van luchtkwaliteit proportioneel blijven en de bereikbaarheid van Zuid-Holland, voor inwoners die dagelijks de auto nodig hebben én voor het bedrijfsleven, niet onnodig belemmeren?*

Antwoord

De provincie volgt bij het opstellen en uitvoeren van beleid de geldende wet- en regelgeving, waaronder de Omgevingswet, het Schone Lucht Akkoord en Europese emissienormen. Wanneer sprake is van bovenwettelijke maatregelen, dan is proportionaliteit een uitgangspunt: maatregelen worden dan uitsluitend getroffen wanneer zij in verhouding staan tot het probleem en bijdragen aan de provinciale doelstellingen voor gezondheid, leefbaarheid en duurzaamheid.

6. *De provincie heeft zich in het Schone Lucht Akkoord verbonden aan de ambitie om in 2030 de WHO-advieswaarden van 2005 te halen en 50 % gezondheidswinst te realiseren. Welke concrete maatregelen op het gebied van mobiliteit zijn hiervoor voorzien, en welke daarvan acht u nog noodzakelijk gezien de gunstige uitstootontwikkelingen?*

Antwoord

De provincie Zuid-Holland vervult een faciliterende en stimulerende rol op het gebied van schone mobiliteit. Wij zetten met name in op het versneld realiseren van laadinfrastructuur, zodat inwoners en bedrijven die investeren in emissievrije voertuigen optimaal worden ondersteund. Daarnaast investeren wij in alternatieven met minder uitstoot, zoals hoogwaardig en betaalbaar openbaar vervoer en goede fiets- en wandelinfrastructuur. Hiermee houden wij de bereikbaarheid op orde, vergroten wij de keuzemogelijkheden voor inwoners en bedrijven, en leveren wij een bijdrage aan de beoogde gezondheidswinst.

De WHO-advieswaarden van 2005 zijn echter in Zuid-Holland nog niet bereikt, daarnaast moeten we ons ook voorbereiden op de aangescherpte nieuwe Europese grenswaarden van 2030. Ondanks de gunstige trend in de uitstootontwikkeling blijft het daarom noodzakelijk om door te gaan met de huidige inzet en actief te zoeken naar aanvullende kansen.

Voorbeelden hiervan zijn het ondersteunen van consortiumvorming rond waterstof-tankstations, het faciliteren van innovatieve initiatieven zoals start-ups die emissiereductie via slimme technologie (bijv. bandenspanning) mogelijk maken, en het afstemmen met gemeenten en het Rijk over maatregelen die bijdragen aan schonere mobiliteit.

Door deze aanpak blijven wij werken aan de gezondheidswinst die in het Schone Lucht Akkoord is afgesproken, en zorgen wij ervoor dat maatregelen aansluiten bij de behoefte van inwoners en bedrijven.

7. *In hoeverre ziet u versnelling van de elektrificatie van het wagenpark (personenauto's en vrachtverkeer) als kans om zowel luchtkwaliteit als bereikbaarheid te verbeteren, en hoe ondersteunt de provincie de uitrol van (snel)laadinfrastructuur langs provinciale wegen en bij logistieke knooppunten.⁴*

Antwoord

De versnelling van de elektrificatie van het wagenpark zien wij als een belangrijke kans om de luchtkwaliteit te verbeteren en tegelijkertijd de bereikbaarheid te waarborgen. Juist om die reden zet de provincie intensief in op de Regionale Aanpak Laadinfrastructuur (RAL), die voortkomt uit de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL).

⁴ Provincie Zuid-Holland: Luchtkwaliteit: <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/milieu/luchtkwaliteit/>

Met de RAL zorgen wij, samen met gemeenten, netbeheerders en marktpartijen, voor een datagedreven en toekomstbestendige uitrol van (snel)laadpunten. Daarbij richten wij ons specifiek op strategische locaties zoals provinciale wegen, logistieke knooppunten en bedrijventerreinen. Door deze aanpak borgen wij dat de groei van het aantal elektrische voertuigen niet leidt tot knelpunten in bereikbaarheid of laadcapaciteit, maar juist wordt ondersteund door een passende infrastructuur.

8. *Ziet u aanvullende mogelijkheden om innovatie in mobiliteit (zoals waterstoflogistiek, schonere vrachtroutes of pilotprojecten voor slimme infrastructuur) te benutten op een manier die automobilititeit ondersteunt in plaats van beperkt?*

Antwoord

Ja. De provincie ziet innovatie als een kans om zowel de bereikbaarheid als de verduurzaming van mobiliteit te versterken. Daarbij sluiten wij aan bij de behoeften van inwoners en ondernemers.

Daarnaast nemen wij deel aan het Connected Transport Corridors (CTC)-project, waarbij via slimme technologie in logistieke voertuigen de aanvraag voor groen licht bij verkeerslichten wordt versneld. Dit draagt bij aan een betere doorstroming van het verkeer. Een belangrijke bijkomstigheid is dat minder stilstaan en optrekken ook leidt tot een reductie van uitstoot.

9. *Aangezien Europese emissienormen sterk hebben bijgedragen aan de daling van de uitstoot, hoe positioneert u zich richting Rijk en EU om toekomstige regelgeving en innovaties te koppelen aan versterking van bereikbaarheid, en niet aan verdere beperkingen voor de automobilist?*

Antwoord

Europese emissienormen hebben bewezen effect gehad op de daling van uitstoot. De provincie is geen regelgever op dit vlak, maar wel gesprekspartner richting het Rijk en de EU om regelgeving en innovaties te verbinden met uitvoerbaarheid en regionale opgaven.

Bij het versterken van de bereikbaarheid kijken wij integraal naar het mobiliteitssysteem, waarbij automobilititeit één van de onderdelen is. Bereikbaarheid gaat immers ook over verkeersveiligheid, doorstroming en alternatieve vervoersopties.

10. *Welke ruimte ziet u binnen nationale en Europese kaders om Zuid-Hollandse projecten gericht op bereikbaarheid (zoals wegverbredingen, slimme logistieke oplossingen en verkeersdoorstroming) met vertrouwen door te zetten, juist nu blijkt dat de uitstootcijfers ruimte bieden?*

Antwoord

De dalende emissiecijfers bevestigen dat bereikbaarheid en schonere mobiliteit elkaar kunnen versterken. Deze cijfers zijn echter niet leidend bij de besluitvorming over infrastructuurprojecten. Voor projecten zoals wegverbredingen, slimme logistieke oplossingen en verkeersdoorstromingsmaatregelen geldt dat zij altijd binnen de kaders van nationale en Europese wet- en regelgeving moeten passen.

Dat betekent dat de provincie bij deze investeringen een integrale afweging maakt, waarbij naast emissies ook aspecten als verkeersveiligheid, gezondheid, ruimtelijke inpassing en economische vitaliteit worden meegenomen. Binnen die kaders zien wij ruimte om bereikbaarheid te versterken en tegelijkertijd bij te dragen aan een gezonde en duurzame leefomgeving.

11. *Wat betekenen de CBS-cijfers concreet voor de investeringen van de provincie in betere bereikbaarheid, zoals verbreding van provinciale wegen, aanpak van knelpunten en investeringen in slimme mobiliteitsoplossingen die de automobilist ten goede komen?*

Antwoord

De CBS-cijfers bevestigen de positieve trend van dalende emissies, maar veranderen niet de noodzaak om te blijven investeren in betere bereikbaarheid. De mobiliteitsvraag in Zuid-Holland blijft hoog en de economische vitaliteit van de provincie vraagt om een betrouwbaar en goed functionerend vervoersnet. De provincie blijft daarom inzetten op het aanpakken van knelpunten, het verbeteren van de doorstroming op provinciale wegen en het benutten van slimme mobiliteitsoplossingen.

Deze investeringen worden altijd afgewogen tegen andere beleidsdoelen, zoals gezondheid, verkeersveiligheid en duurzaamheid. De positieve emissietrend biedt extra vertrouwen dat bereikbaarheid en schonere lucht hand in hand kunnen gaan, maar vormt geen reden om investeringen in bereikbaarheid of verdere emissiereductie te beperken of uit te stellen. Integendeel: door slimme en toekomstgerichte keuzes te maken, kunnen wij de kwaliteit van leven én de economische positie van Zuid-Holland versterken.

12. *Bent u bereid om Provinciale Staten periodiek te informeren over de stand van zaken rond emissies in relatie tot mobiliteit, inclusief een vergelijking met landelijke emissieplafonds en de doelstellingen van het Schone Lucht Akkoord, zodat beleid en besluitvorming gebaseerd blijven op actuele gegevens en automobilititeit de plaats krijgt die zij verdient?*

Antwoord

Wij zullen u hierover informeren in de jaarlijkse provinciale rapportage luchtkwaliteit.

13. *Hoe waardeert u de investeringen die inwoners en bedrijven zelf doen in schonere voertuigen — van particulieren die overstappen op modernere auto's tot transportbedrijven die hun wagenpark vernieuwen — en op welke manier kan de provincie deze positieve ontwikkeling verder ondersteunen in plaats van extra restricties op te leggen?*

Antwoord

De provincie waardeert de investeringen die zowel inwoners als bedrijven doen in schonere voertuigen, van particulieren die overstappen op modernere, minder vervuulende auto's tot transportbedrijven die hun wagenpark vernieuwen.

Wij verwelkomen de recente toezegging van het Rijk om de Regionale Aanpak Laadinfrastructuur voort te zetten. Deze aanpak draagt bij aan de verdere stimulering van de omschakeling naar schonere mobiliteit door het beschikbaar stellen van de noodzakelijke laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen.

Daarnaast faciliteert de provincie werkgevers in het verduurzamen van hun mobiliteit. Enerzijds als een van de moederorganisaties van Zuid-Holland Bereikbaar, waarin een gerichte werkgeversaanpak is ontwikkeld om werkgevers te faciliteren bij het stimuleren van duurzame mobiliteit onder hun medewerkers. Anderzijds als adviseur tijdens de toezichtstaken van de provincie. Waarin werkgevers geadviseerd worden over mogelijke verduurzamingsopties die zij kunnen nemen in bedrijfgerelateerde vervoer en transport.

De provincie zal deze positieve ontwikkeling verder ondersteunen door blijvend te investeren in slimme en innovatieve mobiliteitsoplossingen, zoals intelligente verkeersregelininstallaties, geoptimaliseerde brug- en sluizenbediening, en andere smart mobility-toepassingen. Deze maatregelen dragen bij aan een betere doorstroming en een efficiënt gebruik van bestaande infrastructuur, wat de overgang naar schonere voertuigen vergemakkelijkt zonder aanvullende beperkingen voor weggebruikers.

Den Haag, 7 oktober 2025

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff